

Nudges in the wild: het Living Lab is open

Voor wethouder Victor Everhardt was het weer eens wat anders. Geen lint om door te knippen, geen knop om in te drukken maar een ferme hap uit een appel. Daarmee opende hij dinsdagavond 22 november in het Globe College het Living Lab. Utrechtse psychologen gaan daar in de praktijk onderzoek doen naar nudging.

tekst: Lisette Blankestijn

“Heerlijk hè, zo’n appel”, knipoogde een van de aanwezige onderzoekers vlak na de formele opening, terwijl hij zijn tanden in een bitterbal zette. Ondanks de prachtige schaal glanzende appels op tafel en het goede voorbeeld van de wethouder, grepen bijna alle gasten naar blokjes kaas en de bruine fruitschaal. Nudging - mensen met een vriendelijk duwtje tot goede keuzes proberen te bewegen - is soms lastiger dan je zou verwachten. Wat werkt, en wat niet? Daar gaat hoogleraar Denise de Ridder met haar team onderzoek naar doen. Niet binnen de muren van de universiteit, maar in het echt. Het Living Lab is namelijk Nieuw Welgelegen, een groot wijkcentrum in Kanaleneiland waar onder meer het Globe College en MBO Utrecht gevestigd zijn.

Bijdragen aan de gezondheid

Aan het Living Lab doen verschillende partijen mee. Naast de UU en de gemeente Utrecht, is ook Wageningen University betrokken, net als vier andere maatschappelijke partners (WRR, NSOB, RIVM, en RVS) die in het door NWO gefinancierde WINK project participeren. *Welfare improvent through nudging knowledge* onderzoekt nudging vanuit drie perspectieven, vertelde Denise de Ridder toen ze de onderzoeksplannen ontvouwde. “Wij psychologen gaan met langdurige projecten onderzoek doen naar strategieën voor gedragsverandering. Vanuit de ethiek (Wageningen) is er aandacht voor vragen als: wat doet nudging met de autonomie van mensen? En vanuit bestuurskundig perspectief is het interessant om te kijken hoe je met nudging nieuw beleid kunt maken dat bijdraagt aan de gezondheid van mensen.”

Guinea pigs

Drie promovendi zullen allerlei nudges onderzoeken. De leerlingen en medewerkers van het Globe College worden hier nauw bij betrokken. De Ridder: “Misschien kunnen we met leerlingen lekkere smaakjes ontwikkelen die hen stimuleren om meer water te drinken. Of aan hen vragen welke kleur zij nou zelf mooi vinden, in het trappenhuis.” Maar ook volwassenen ontkomen niet aan de nudges. Meer bewegen, afval scheiden, of actiever zitten op stoelen zonder leuning: er wordt van alles en nog wat uitgetoetst de komende jaren. “Wij zijn als bewoners van Nieuw Welgelegen eigenlijk de *guinea pigs* van het Living Lab” grapte Frank Corneth, directeur van het Globe College. “We hopen wel dat het met ons goed afloopt. We gaan ons schoolgebouw herontwikkelen, en daarvoor willen we weten welke strategieën werken om onze leerlingen ertoe te bewegen gezonder te leven.”

Stap voorwaarts

Wethouder Everhardt (Volksgezondheid) juicht het toe dat de effectiviteit van nudging nu onderzocht wordt in een levensechte praktijk. “Gedrag en gedragsverandering zijn heel moeilijk, we moeten er als overheid voorzichtig mee omgaan en niet te belerend

zijn. Het is een grote stap voorwaarts dat we nu hier in een real setting kunnen ontdekken hoe dat moet. Ik vind het mooi dat we dit als de Gezonde Stad Utrecht doen en gedragsverbeteringen kunnen laten zien. Over vijf jaar is dit wereldgeschiedenis!”

Op 23 en 24 juni worden de eerste resultaten van het Living Lab gepresenteerd tijdens de [Wink the nudge conference](#).

Meer informatie over het Living Lab

Floor Kroese, f.m.kroese@uu.nl